

Domnīca

«Sugu aizsardzības praktiskie aspekti»

Jēkabs Dzenis

Dabas aizsardzības pārvalde, projekta koordinators

jekabs.dzenis@daba.gov.lv

Seminārs «Dabas aizsardzība laika griežos - PIEREDZE, SECINĀJUMI, RĪCĪBA »

Šlītere, 03.08.2023.

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne » (Nr. LIFE19GIELV000857)

Ko un kāpēc tagad aizsargājam?

Kāpēc tieši šīs sugas?

719 / 298

8.pants. Īpaši aizsargājamo sugu, biotopu un migrējošo putnu sugu aizsardzība

(1) Īpaši aizsargājamo sugu un biotopu veidu sarakstos iekļauj apdraudētas, izzūdošas vai retas sugas un biotopu veidus vai sugas, kas apdzīvo specifiskus biotopus. Īpaši aizsargājamās sugas un biotopi atrodas īpašā valsts aizsardzībā, un informācija par tiem tiek iekļauta šā likuma 4.panta 19.punktā minētajā reģistrā.

+ ES un starptautiskās saistības + Vēsturiskais mantojums

2. SOLIS

(projekta aktivitāte A.1)

KRITĒRIJI TAKSONA IEKĻAUŠANAI AIZSARGĀJAMO SUGU SARAKSTĀ

A – Neietekmējamie kritēriji

(svars 9 punkti)

A.1 Taksons ir iekļauts LV saistošos starptautiskajos (t.sk. ES) normatīvajos aktos

C – Subjektīvie kritēriji

C.1 Taksons sniedz socio-ekonomiski svarīgus vides pakalpojumus 2 punkti

C.2 Taksonam Latvijā ir sabiedriskā, kultūras vai vēsturiskā vērtība 1 punkts

C.3 Taksons dabā ir sarežģīti atšķirams no cita īpaši aizsargājama taksona 1 punkts

B – Ietekmējamie kritēriji

(svars no 2 līdz 6 punkti)

B.1 Latvijā apdraudēto taksonu sarakstā novērtēta RE, CR, EN, VU vai NT atbilstoši IUCN 2/4/6 punkti

B.2 Taksona populācijas saglabāšana ilgtermiņā nav iespējama bez īpašiem aizsardzības pasākumiem 4 punkti

B.3 Iekļauts IUCN apdraudēto taksonu sarakstā Eiropas reģionā vai globāli ar vērtējumu, augstāku par LC 4 punkti

B.4 Taksons ir vai tiek uzskatīts par Baltijas jūras sateces baseina reģiona endēmu, taksons ar disjunktīvu izplatību Eiropā, vai taksona Latvijas populācija ir proporcionāli būtiska Eiropas vai globālā mērogā 4/6 punkti

B.5 Taksona Latvijas populācijas lielāka daļa saistīta ar Latvijā nelabvēlīgā stāvoklī esošo dzīvotni, t.sk. ES nozīmes 4 punkti

B.6 Taksons ir stenotops vai saistīts ar Latvijā retu mikrodzīvotni, substratu vai barības resursu 2 punkti

B.7 Taksona populācijas Latvijas daļa ir zem labvēlīga stāvokļa sliekšņa vai Latvijas populācija ir noplicināta (nav attiecināms uz RE taksoniem; var būt eksperta viedokļa balstīts) 4 punkti

D.1 Aizsardzības režīma noteikšana taksonam pēc eksperta vērtējuma nav lietderīga (nav attiecināms uz A1 kritēriju)

IZSLĒDZOŠS

ĪAS dalījums pēc nepieciešamajiem aizsardzības pasākumiem

1. Veido ĪADT ⁴	2. Veido mikroliegumus ⁵	3. Pieļaujama regulēta ieguve ⁶	4. Īsteno aizsardzības pasākumus bez aizsargājamu teritoriju noteikšanas	5. Sugas, kas Latvijā nav bijušas sastopamas, vai nav sastopamas regulāri	
Putnu direktīvas I pielikuma sugas	Latvijā dispersi izplatītas sugas	Medijamās vai citādi iegūstamās un izmantojamās sugas, kuru ieguve nav pretrunā ES direktīvām, kas atrodas labvēlīgā aizsardzības stāvoklī un nav pamata domāt, ka regulēta ieguve šo stāvokli varētu pasliktināt	Sugas, kam nepieciešami īpaši aizsardzības pasākumi (t.sk., ņemot vērā starptautiskās saistības), bet aizsargājamu teritoriju noteikšana, ņemot vērā sugas ekoloģiju, nav pamatota (piemēram, suga saistīta ar urbāniem biotopiem vai īslaicīgi pastāvošiem apstākļiem)	Biotopu direktīvas II un IV pielikuma sugas un Putnu direktīvas I pielikuma sugas, kas Latvijā nav sastopamas.	
Biotopu direktīvas II pielikuma sugas, attiecībā uz kuru populācijām Latvijas teritorijā nav noteikta reģionālā atkāpe	Sugas ar ierobežotām izplatīšanās spējām				Latvijā neregulāri ieceļojošās sugas.
	Sugas, kas ilgstoši (vairākus gadus) saistītas ar konkrētu teritoriju				
Sugas, kuras saistītas ar ierobežoti pieejamiem ilgstoši pastāvošiem vides apstākļiem, kam nepieciešama specifiska apsaimniekošana (t.i., apstākļi, kas būtiski atšķirīgi no apstākļiem ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām ⁷) vai neiejaukšanās dabiskajos procesos	Sugas, kam vēlamā apsaimniekošana ir neiejaukšanās dabiskajos procesos (t.sk., dabiskajos traucējumos)			Latvijā neregulāri ieceļojošās sugas.	
	Nepieciešami apstākļi, kas būtiski atšķiras no apstākļiem ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām				
	Specifisku dzīvotņu iemītnieki jeb stenotopi				

⁷ Ar šo tiek saprasti apstākļi, kādus nenodrošina pašreizējā vai nākotnē prognozējamā zemes izmantošana ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (piemēram, mežu vecuma struktūra un sugu sastāvs, lauksaimniecības prakses, antropogēnā slodze).

*Dalījums pēc nodarītā kaitējuma indivīda vai atradnes iznīcināšanas gadījumā¹
(MK noteikumi 281, Sanācijas noteikumi)*

Pirmā grupa	Otrā grupa	Trešā grupa
Latvijā apdraudētas (CR, EN, VU) sugas	Latvijā gandrīz apdraudētas (NT) sugas un sugas, par kurām trūkst datu (DD)	Pārējās īpaši aizsargājamās sugas (kas nav iekļautas pirmajā vai otrajā grupā), izņemot Biotopu direktīvas V pielikumā iekļautās sugas un Latvijā drošas (LC) un labvēlīgā aizsardzības stāvoklī esošās Biotopu direktīvas II un IV pielikumā iekļautās sugas.
Latvijā izzudušas sugas (RE), kuru atgriešanās vai reintrodukcija ir iespējama	Neatkarīgi no apdraudētības pakāpes Latvijas populācija ir 1,2–6% no Eiropas populācijas ²	
Gandrīz apdraudētas (NT) Biotopu direktīvas II pielikuma sugas	Sugas, kas uzskatāmas par dabiskas dzīvotnes indikatoriem	
Latvijas populācija ir >6 % no Eiropas populācijas ³	Biotopu direktīvas II un IV pielikuma sugas (izņemot Latvijā drošas (LC) un labvēlīgā aizsardzības stāvoklī esošās sugas), attiecībā uz kuru populācijām Latvijas teritorijā nav noteikta reģionālā atkāpe, un Putnu direktīvas I pielikuma sugas, kas nav minētas pirmajā grupā	

² 2–10 reizes lielāka nekā sagaidāmā populācija, ņemot vērā Latvijas platību pret Eiropas platību (0,6%).

³ Vairāk nekā 10 reizes lielāka nekā sagaidāmā populācija, ņemot vērā Latvijas platību pret Eiropas platību (0,6%).

DISKUSIJA

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19GIELV000857)

Aizsargājamo sugu saraksts

Aizsargājamo sugu skaits Tavuprāt ir ...

- A) Pārāk liels
- B) Atbilstošs
- C) Pārāk mazs
- D) Man nav viedokļa

Cik daudz no aizsargājamajām sugām mēs atpazīstam?

Vai mēs pietiekoši mācamies tās atpazīt?

Vai saraksta izmaiņas motivēs to darīt vairāk?

Diskusijas jautājumi

Kurš no šiem apgalvojumiem visvairāk atbilst Tavam viedoklim?

- A) Aizsargājamo sugu sarakstā jādominē sugām, kuras var atpazīt uzraugošo iestāžu darbinieki.
- B) Aizsargājamo sugu sarakstā jādominē sugām, kuras var atpazīt zemes tīpašnieks/apsaimniekotājs
- C) Aizsargājamo sugu sarakstā jābūt sugām, kurām nepieciešami aizsardzības pasākumi neatkarīgi no citiem apstākļiem.

Vai visas apdraudētās sugas ir jāaizsargā?

Suga vai dzīvotne?

Vai Tu zini, kas ir sugas dzīvotne?

Jā

Zinu definīciju, bet neesmu pārliecināts kā to interpretēt/piemērot

Nē

Paldies!

Projekts saņēmis Eiropas Komisijas LIFE programmas un VRAA finansiālu atbalstu (LIFE19 GIE/LV/000857 – LIFE FOR SPECIES).

Šis materiāls satur tikai projekta LIFE FOR SPECIES īstenotāju viedokli, Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildāģentūra nav atbildīga par šeit sniegtās informācijas iespējamo izmantojumu.

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19GIELV000857)

